

"ȘCOALA PENTRU TOȚI"- PROIECT DE INCLUZIUNE ȘCOLARĂ ȘI SOCIALĂ

Prof. înv. primar, Dumea-Anton Cristina
Școala Gimnazială Nr. 2 Piatra-Neamț

I. JUSTIFICAREA PROIECTULUI

Reformele sociale, de mai mare sau mai mică amploare, afectează toate palierele societății românești. Efectele negative resimțite la nivelul societății se redimensionează în cadrul familial ceea ce determină amplificarea fenomenelor de neglijare și abuz asupra copilului.

Școala, cel mai important sistem educativ, ar trebui să aibă capacitatea de a depista și a interveni în diminuarea neglijării și abuzul asupra copilului în cadrul familial deoarece în cele mai multe cazuri aceste fenomene conduc spre eșec școlar și, implicit mai târziu generează abandonul școlar și eșecul social.

Lipsa de atitudine a cadrului didactic în acțiunea pentru estomparea acestui fenomen înseamnă de fapt o dublă abuzare a copilului. Îl cerți pe copil că a venit cu lecțiile nepregătite. De fapt un educator responsabil ar trebui să –și pună mari semne de întrebare de ce acel copil nu și-a pregătit temele. S-ar putea să descopere că: a trebuit să aibă grijă de fratele mai mic; tata, mama sau ambii părinți au venit în stare de ebrietate acasă după ce au ridicat ajutorul social și au început să se certe; nu are formată încă motivația necesară pentru a lucra în mod individual, iar părinții sunt depășiiți de situație, etc.

Familia și școala ar trebui să fie medii propice dezvoltării copilului, iar acest lucru poate fi reliefat prin prezentarea nevoilor de bază ale copiilor. Acestea sunt de fapt o particularizare, la vârsta copilăriei, a eternelor nevoi umane formulate de Maslow și alți autori.

1. Dragoste și securitate

Prin această nevoie copilul își construiește atașamentul față de părinți. De măsura în care va fi satisfăcută această nevoie va depinde calitate viitoarelor relații ale adultului: cu colegii, cu prietenii, în propria lui familie. Viața stabilă a familiei, cu continuitate în trecut, prezent și viitor, dă copilului posibilitatea construirii unei identități clare.

Privare copilului de dragoste și securitate îl va modela într-un individ anxios, nesigur, un adult care nu va fi capabil să ofere dragoste celor din jurul său.

2. Nevoia de experiențe noi, de stimulare

Satisfacerea acestei nevoi potențează dezvoltare inteligenței, experiențele fiind condiția dezvoltării mentale.

La vârsta școlarității mici jocul rămâne principala modalitate de explorare a lumii și de dezvoltare a mecanismelor de coping raportate la situațiile provocatoare ale realității.

Astfel copilul își formează lumea lui internă, care este o reflectare a celei externe. Calitatea experiențelor copilului cognitive și afective, depinde de calitatea adultului care îl asistă. Șansele de experiență și cunoaștere vor fi îngustate de o mamă care este mereu speriată de ce i se poate întâmpla copilului, de un cadru didactic cu atitudine severă și intolerantă față de curiozitatea copilului și cu credința că toți copiii trebuie să învețe aceleași lucru, să aibă aceleași performanțe.

3. Nevoia copilului de a fi apreciat și de a-i fi recunoscute capacitățile

Toți copiii dispun de un potențial de învățare pe care școala îl poate stimula, recunoscând și apreciind eforturile copilului, sau pe care îl poate transforma în dificultăți de învățare, sancționând mereu eșecurile copilului și comparându-l mereu cu succesele altor copii.

Un copil care este respectat de adulții din jur va crește cu sentimentul valorii și a respectului de sine; el nu va putea face decât acele lucruri care îl vor face să se respecte și să se simtă respectat.

4. Nevoia de responsabilități

Familia este importantă la începutul acestui proces de responsabilizare a copilului. Școala trebuie să -și asume responsabilitatea pe care o are în acest sens și să aibă un aport deosebit în procesul de dezvoltare a copilului. Studiile au demonstrat că școlile care cultivă cooperarea între copii, înainte de competiție au cele mai mici incidente de violență și delicvență la copii.

5. Nevoia de relaționare a copilului

Tratarea cu agresivitate este greșeala majoră a adulților, prin care nevoile emoționale, sociale, intelectuale ale copilului pentru o dezvoltare normală sunt neglijate. Neglijarea în cadrul intrafamiliar generează eșecul școlar, care în timp conduce spre eșecul social.

Relevanța proiectului în raport cu domeniile propuse

Școala împreună cu familia constituie principalii factori ai educației pentru copil. De aceea aceste medii trebuie să satisfacă nevoile copilului în viața sa personală. Nesatisfacerea lor poate conduce la fenomene nedorite ca: abandonul școlar; violență crescută în rândul copiilor; probleme de adaptare școlară; inadaptare socială; carențe în dezvoltarea.

Prin satisfacerea nevoilor educaționale la timpul potrivit, adică prin educație și deci prin intermediul școlii se poate: reduce abandonul școlar; diminua agresivitatea în rândul copiilor; rezolvare inadapării școlare și sociale; oferire posibilității unei dezvoltări normale a copilului.

Acolo unde familia se dovedește a fi deficitară în a oferi condiții normale de formare a copilului, comunitatea este obligată să intervină prin pârghiile pe care le are pentru a ameliora efectele negative. Cea mai importantă pârghie pe care comunitatea o deține este școala prin misiunea pe care o are: aceea de a forma tânăra generație conform cerințelor societății.

Prevenire eșecului școlar are importanță majoră pentru: reducerea sărăciei dintr-o comunitate; ameliorare potențialului educativ al comunității.

II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE

SCOPUL: Creșterea gradului de motivare școlară pentru elevii proveniți din familii cu climat tensionat și abuziv pentru copil

OBIECTIVELE:

1. Prevenirea eșecului școlar prin îmbunătățirea rezultatelor școlare și stimularea dezvoltării unei personalități independente și creștere pentru un număr de 15 copii;
2. Descoperirea de fiecare copil a propriei identități și formarea unei imagini de sine pozitive prin implicarea în activități extrașcolare;
3. Diminuarea neglijării și abuzului fizic în cadrul intrafamiliar prin ameliorarea potențialului educativ al părinților în acest sens;
4. Diminuarea fenomenului de absentism școlar la nivelul învățământului primar.

III. ECHIPA DE PROIECT

Coordonator proiect: Dumea-Anton Cristina - monitorizare, intervenție și evaluare;

Psiholog, profesor de sprijin - intervenție și evaluare;

Directorul școlii - monitorizare și evaluare;

Consilierul educativ al școlii: intervenție și evaluare;

Elevi, părinți și cadre didactice: participanți la realizarea proiectului.

Parteneri: părinți, cadre didactice

IV. GRUPUL ȚINTĂ

Grupul țintă este reprezentat de elevii care sunt supuși riscul de eșec școlar, la nivelul ciclului primar. Provin din familii defavorizate din punct de vedere social, care momentan prezintă un climat abuziv pentru copii.

V. METODOLOGIA DE INTERVENȚIE

Metode:- didactice: dezbateră, problematizarea, explicația, exercițiul, jocul didactic;

- **psihologice:** interviul, analiza de conținut, consilierea;

Mijloace: afișe, foi, ecusoane, coli de carton, pliante informative, markere;

Forme de organizare: consiliere de grup, activități frontale și individuale, activități de recuperare a lacunelor în învățare, activități extrașcolare.

VI. PLANUL OPERAȚIONAL DE ACȚIUNE

Durată	Etape	Activități	Acțiuni
1 lună	Etapa de diagnoză	1.1. analiza documentelor școlare; 1.2. realizarea interviurilor cu cadrele didactice; 1.3. identificarea și formarea grupului țintă.	- studierea cataloagelor pentru a verifica situația școlară și a frecvenței elevilor; - analiza situației elevilor care prezintă risc de eșec școlar; - stabilirea unui număr de 10 elevi.
2 săptămâni	Etapa de mediatizare	2.1. stabilirea materialelor specifice pentru tematica proiectului; 2.2. informarea elevilor și părinților cu privire la obiectivele proiectului; 2.3. elaborarea de afișe.	- realizarea unor afișe; - întruniri cu elevii din grupul țintă; - contactarea părinților și informarea acestora asupra obiectivelor proiectului; - consultări cu învățătorii elevilor; - delimitarea de soluții pentru ameliorarea situației școlare.
1 lună	Etapa de consiliere a elevilor și părinților acestora	3.1. identificarea motivelor care îi determină pe elevi să înregistreze un număr mare de absențe; 3.2. delimitarea atmosferei familiale a elevilor; 3.3. stabilirea soluțiilor care pot determina eliminarea absenteismului, îmbunătățirea situației școlare, ameliorarea climatului familial.	- realizarea de discuții deschise, într-un cadru bazat pe încredere și susținere, precum și pe confidențialitate; - completarea unor afișe cu soluții propuse pentru eliminarea absenteismului școlar și îmbunătățirea situației școlare a elevilor; - vizionarea de către copii și părinți a unor filme care au ca temă absenteismul școlar, în vederea analizei de către elevi și părinții acestora a efectelor pe care le determină acest fenomen; - reprezentarea succesului sau a eșecului prin desene, imagini, versuri, etc., care îi reprezintă;
6 săptămâni	Etapa de organizare a acțiunilor motivante	4.1. elaborarea unui program de stimulare a elevilor în vederea atragerii lor către școală; 4.2. activități de stimulare a încrederii în sine pentru elevi; 4.3. derularea acțiunilor cu părinții: a) cât de bine ne cunoaștem copilul; b) ziua tatălui; c) cum îmi ajut copilul în rezolvarea temelor; d) discuții despre abuzul în cadrul intrafamiliar și efectele lui asupra dezvoltării copilului	- afișarea programului și discuții pe baza acestuia; - stimularea încrederii în sine pentru elevi, prin jocuri de rol care educă atitudini pozitive; - includerea elevilor în activitățile educative desfășurate la nivelul clasei și al școlii; - dezbateri cu părinții copiilor incluși în program pe diferite teme, evidențiind-se în mod special modul în care trebuie să relaționeze cu propriul copil și ce climat familial trebuie oferit acestuia pentru o dezvoltare normală; - acțiuni comune cu părinții și copiii; - prezentarea soluțiilor identificate în cadrul orelor de consiliere;

		- „Așa da, așa nu!”	- prezentarea efectelor negative ale abuzului în mediul familial.
1 săptămână	Etapa de realizare a acțiunilor comune în cadrul programului „ O săptămână fără absențe”	5.1. delimitarea acțiunii la nivelul școlii prin implicarea tuturor elevilor de nivelul ciclului primar în cadrul săptămânii „Fără absențe în catalog!” 5.2. premierea participanților fără absențe; 5.3. discuții cu elevii și părinții acestora referitoare la absenteismul școlar.	- motivarea elevilor pentru a participa la realizarea acțiunilor de eliminare a absențelor școlare; - acordarea de diplome și simboluri elevilor care au respectat regulile programului - dezbateri asupra activităților realizate; - reliefașarea importanței pe care o are o bună frecvență școlară; - conștientizarea părinților asupra efectelor negative pe care le are absenteismul școlar asupra viitorului copiilor.
1 săptămână	Etapa de organizare a excursiei	6.1. informarea elevilor; 6.2. elaborarea și prezentarea programului educativ; 6.3. recrutarea colaboratorilor.	- se informează elevii asupra programului excursiei; - instruirea elevilor asupra regulilor ce trebuie respectate și întocmirea procesului verbal aferent; - colaborarea cu profesorul de religie care este cooptat în organizarea excursiei; - desfășurarea excursiei; - realizarea de fotografii și întocmirea cu elevii a unui album de călătorie.

VII. EVALUAREA PROIECTULUI

În Raportul final se precizează o serie de aspecte pozitive și negative, care s-au ivit pe parcursul desfășurării activității.

- **Aspecte pozitive:**

Din punct de vedere psihologic, rezultatele obținute s-au materializat în creșterea gradului de intercunoaștere dintre copii și părinți, a colaborării dintre cadrele didactice, a colaborării reale dintre cadrele didactice, copii, părinți, a gândirii creative și mai ales, a motivației copiilor.

Din punct de vedere pedagogic, desfășurarea acestei activități a condus la dezvoltarea unui climat favorabil care a determinat dezvoltarea încrederii în sine, și în final, la creșterea gradului de motivare în învățare. Copiii și-au îmbunătățit rezultatele școlare, părinții au conștientizat efectele negative ale climatului familial abuziv, cadrele didactice au dat dovadă de un grad ridicat de autonomie în ceea ce privește modul de desfășurare a orelor de curs, punând foarte mult accent pe tratarea diferențiată a elevilor, atât în procesul de predare, cât și în cel de evaluare.

- **Aspecte negative**

S-a constatat că nu toți părinții au manifestat un real interes față de realizarea activităților aferente. Unele cadre didactice au dat dovadă de o totală lipsă de implicare.

VIII. VALORIFICAREA PROIECTULUI

Se va urmări derularea proiectului și în anii următori, deoarece s-au obținut o serie de rezultate pozitive pe parcursul desfășurării activității.